

Βρυξέλλες, 28.11.2014  
COM(2014) 905 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ  
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης  
Έκθεση για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011,  
1176/2011, 1177/2011, 472/2013 και 473/2013<sup>1</sup>**

---

<sup>1</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την αποτελεσματική επιβολή της δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ• Κανονισμός 1174/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με κατασταλτικά μέτρα για τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών στη ζώνη του ευρώ• Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών• Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών• Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος• Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα• Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ. Μολονότι περιλαμβάνεται στο «εξάπτυχο», η οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, δεν αποτελεί μέρος της παρούσας επανεξέτασης. Ακολουθεί ξεχωριστό χρονοδιάγραμμα με προθεσμία επανεξέτασης έως τις 14 Δεκεμβρίου 2018.

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ  
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ  
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης  
Έκθεση για την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011,  
1176/2011, 1177/2011, 472/2013 και 473/2013<sup>1</sup>**

---

<sup>1</sup> Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την αποτελεσματική επιβολή της δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ • Κανονισμός 1174/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με κατασταλτικά μέτρα για τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών στη ζώνη του ευρώ • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα • Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ. Μολονότι περιλαμβάνεται στο «εξάπτυχο», η οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, δεν αποτελεί μέρος της παρούσας επανεξέτασης. Ακολουθεί ξεχωριστό χρονοδιάγραμμα με προθεσμία επανεξέτασης έως τις 14 Δεκεμβρίου 2018.

## 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντιδρώντας στις αδυναμίες του συστήματος οικονομικής διακυβέρνησης, οι οποίες έγιναν εμφανείς με την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, η ΕΕ έλαβε ένα ευρύ φάσμα μέτρων για την ενδυνάμωση της οικονομικής διακυβέρνησης και, συνεπώς, για τη σταθερή σύγκλιση, την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση. Επίκεντρο των προσπαθειών αυτών είναι δύο δέσμες νομοθετικών μέτρων, γνωστές ως «εξάπτυχο» και «δίπτυχο». Οι επτά κανονισμοί που περιέχονται στις δέσμες αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας επανεξέτασης<sup>2</sup>· για έναν από αυτούς, τον κανονισμό αριθ. 472/2013, μια πρώτη επανεξέταση δημοσιεύθηκε ήδη τον Φεβρουάριο 2014.<sup>3</sup> Η νομοθεσία στοχεύει σε στενότερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, με την ενίσχυση της δημοσιονομικής εποπτείας στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, με την εισαγωγή μιας νέας διαδικασίας για τις μακροοικονομικές ανισορροπίες, με τη χάραξη ενός πλαισίου για την αντιμετώπιση των χωρών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε επίπεδο χρηματοοικονομικής σταθερότητας, και με την κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την ολοκληρωμένη οικονομική και δημοσιονομική εποπτεία, με τη μορφή του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Το βασικό ερώτημα το οποίο απασχολεί την παρούσα επανεξέταση είναι σε ποιο βαθμό οι νέοι κανόνες που θεσπίστηκαν με το «εξάπτυχο» και το «δίπτυχο» πέτυχαν τους στόχους τους, και κατά πόσο συνέβαλαν στον στενότερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και στη σταθερή σύγκλιση των οικονομικών επιδόσεων των κρατών μελών, εξασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο διαφάνειας, αξιοπιστίας και δημοκρατικής λογοδοσίας.

Η δυνατότητα συναγωγής συμπερασμάτων για την αποτελεσματικότητα των κανονισμών είναι περιορισμένη λόγω του σχετικά μικρού διαστήματος εφαρμογής τους, καθώς το «εξάπτυχο» τέθηκε σε ισχύ στο τέλος του 2011 και το «δίπτυχο» μόλις στα μέσα του 2013. Όχι μόνο το χρονικό αυτό διάστημα είναι μικρό, αλλά χαρακτηρίστηκε επίσης από μια σοβαρή οικονομική κρίση. Έτσι, οι κανόνες δεν έχουν δοκιμαστεί σε κανονικές οικονομικές συνθήκες.

## 2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

Στις υποενότητες που ακολουθούν παρουσιάζεται η αποτελεσματικότητα καθενός από τους κανονισμούς όσον αφορά την επίτευξη των θεματικών στόχων σε σχέση με τα διάφορα στοιχεία της νέας νομοθεσίας για την οικονομική διακυβέρνηση.

### 2.1. Δημοσιονομική εποπτεία

#### Στόχοι

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση και η συνακόλουθη αύξηση των ελλειμμάτων και του επιπέδου του χρέους στην ΕΕ απαιτούσε μια ριζική μεταρρύθμιση του Συμφώνου

<sup>2</sup> Οι διάφοροι κανονισμοί προβλέπουν επανεξέταση στις 14 Δεκεμβρίου 2014.

<sup>3</sup> COM(2014) 61 final της 6ης Φεβρουαρίου 2014.

Σταθερότητας και Ανάπτυξης<sup>4</sup>, τόσο ως προς το προληπτικό όσο και το διορθωτικό του σκέλος.<sup>5</sup> Γενικά, οι δύο κύριοι στόχοι των μεταρρυθμίσεων που προέβλεπαν το «εξάπτυχο» και το «δίπτυχο» στον τομέα της δημοσιονομικής εποπτείας, ήταν (1) η ενδυνάμωση και η εμβάθυνση της δημοσιονομικής εποπτείας, προσδίδοντάς της πιο συνεχή και ολοκληρωμένο χαρακτήρα, μεταξύ άλλων, με την ισχυροποίηση του μηχανισμού κυρώσεων· και (2) η πρόβλεψη πρόσθετης εποπτείας για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, ώστε να διασφαλίζεται η διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων και η κατάλληλη ενσωμάτωση των συστάσεων πολιτικής της ΕΕ κατά την κατάρτιση των εθνικών προϋπολογισμών.

Ειδικότερα, το *προληπτικό σκέλος* ενισχύθηκε και έγινε πιο δεσμευτικό. Το «εξάπτυχο» θέσπισε την έννοια της σημαντικής απόκλισης από τον μεσοπρόθεσμο στόχο ή από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξή του. Η ανεπαρκής διόρθωση μιας τέτοιας απόκλισης μπορεί ενδεχομένως να οδηγήσει στην επιβολή οικονομικών κυρώσεων σε χώρα της ζώνης του ευρώ. Οι απαιτήσεις για την πορεία προσαρμογής σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα και το συνολικό οικονομικό πλαίσιο. Η τιμή αναφοράς για τις δαπάνες εισήχθη για να παρέχεται σαφέστερη και πρακτικότερη καθοδήγηση στα κράτη μέλη. Η αυξημένη συμμετοχή και επιβολή που προβλέπει το προληπτικό σκέλος αποτυπώνουν τη σημασία που έχει η άσκηση συνετών δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους ευνοϊκών οικονομικών συνθηκών.

Το *διορθωτικό σκέλος* αναβαθμίστηκε καθώς τέθηκε σε λειτουργία το κριτήριο του χρέους που προβλέπει η Συνθήκη. Οι κυρώσεις που επιβάλλονται στις χώρες της ζώνης του ευρώ που δεν συμμορφώνονται με τις συστάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος έγιναν αυστηρότερες. Εισήχθησαν νέες διατάξεις για τους ετήσιους στόχους του ονομαστικού αλλά και του διαρθρωτικού ελλείμματος, που θα ισχύουν κατά τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος. Συνολικά, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης έγινε πιο ευέλικτο, καθώς προβλέπει, τόσο στο προληπτικό όσο και στο διορθωτικό σκέλος του, τη δυνατότητα προσαρμογής του ρυθμού δημοσιονομικής εξυγίανσης σε αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Αναγνωρίζοντας την έκταση και τη δυνατότητα ύπαρξης αρνητικών επιπτώσεων για την οικονομική και τη δημοσιονομική κατάσταση των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, το

---

<sup>4</sup> Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης θεσπίστηκε αρχικά το 1997 για να διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών, ώστε οι μη βιώσιμες δημοσιονομικές πολιτικές να μην μπορούν να υπονομεύουν την κοινή νομισματική πολιτική η οποία βασίζεται στη σταθερότητα των τιμών. Το Σύμφωνο αποτελείται από δύο σκέλη. Το προληπτικό σκέλος αποσκοπεί να διασφαλίσει την ικανότητα των δημόσιων οικονομικών των κρατών μελών να δημιουργούν μακροοικονομική σταθερότητα και δημοσιονομικά περιθώρια για την αντιμετώπιση πιθανών οικονομικών κρίσεων. Βασική απαίτηση είναι ότι τα κράτη μέλη θα επιτυγχάνουν και θα τηρούν ένα μεσοπρόθεσμο στόχο, μια ανά χώρα δημοσιονομική τιμή αναφοράς εκφραζόμενη σε διαρθρωτικούς όρους (δηλαδή, κυκλικά προσαρμοσμένα και χωρίς να υπολογίζονται τα έκτακτα και τα προσωρινά μέτρα). Το διορθωτικό σκέλος, δηλαδή η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, στοχεύει στη διόρθωση των σοβαρών σφαλμάτων δημοσιονομικής πολιτικής. Το σκέλος αυτό ορίζει όρια για το έλλειμμα και το χρέος, αντίστοιχα, στο 3% και το 60% του ΑΕΠ.

<sup>5</sup> Το παράρτημα 1.1 συνοψίζει τις αλλαγές στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, οι οποίες εισήχθησαν με το «εξάπτυχο» και το «δίπτυχο».

«δίπτυχο» εισάγει πρόσθετες διαδικασίες εποπτείας και παρακολούθησης για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Θεσπίζει σύστημα βαθμιαίας παρακολούθησης από το Συμβούλιο και την Επιτροπή, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη και σταθερή διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων και να μπορεί να εντοπίζεται έγκαιρα κράτος μέλος για το οποίο υπάρχει κίνδυνος μη συμμόρφωσης με τους κανόνες του Συμφώνου. Το σύστημα προβλέπει την ανάλυση των σχεδίων προϋπολογισμών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ κάθε φθινόπωρο και τη δυνατότητα της Επιτροπής να απευθύνει αυτόνομες συστάσεις στα κράτη μέλη που παρουσιάζουν υπερβολικά ελλείμματα. Επίσης, προβλέπει ότι οι χώρες αυτές θα πρέπει να παρουσιάζουν προγράμματα οικονομικής εταιρικής σχέσης με τις δημοσιονομικές-διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που υλοποιούν με σκοπό την αποτελεσματική και μόνιμη διόρθωση των ελλειμμάτων τους.

Παράλληλα, το «δίπτυχο», βασιζόμενο στην οδηγία του «εξάπτυχου» σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια, εισήγαγε επιπλέον στοιχεία ενίσχυσης των δημοσιονομικών πλαισίων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ: μεγαλύτερη έμφαση στον μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό, πιο συνεκτικές και διαφανείς διαδικασίες κατάρτισης του προϋπολογισμού, διαδικασίες προώθησης της χρήσης αμερόληπτων μακροοικονομικών προβλέψεων για τον δημοσιονομικό σχεδιασμό καθώς και ανεξάρτητη παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους δημοσιονομικούς κανόνες σε εθνικό επίπεδο.

### **Αξιολόγηση**

Συνολικά, το αναθεωρημένο πλαίσιο αποδείχθηκε αποτελεσματικό για την ενδυνάμωση της δημοσιονομικής εποπτείας και, ως εκ τούτου, για την καθοδήγηση των κρατών μελών στην προσπάθεια εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες. Ενώ οι κανόνες εφαρμόζονται για σχετικά σύντομο διάστημα και είναι δύσκολο να διαχωριστεί η δική τους συνεισφορά από άλλους παράγοντες που επηρεάζουν διάφορες δράσεις πολιτικής, μια πρώτη αποτίμηση δείχνει ότι οι νέοι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ αποφέρουν όντως καρπούς. Γενικά, σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση, καθώς ο μέσος όρος του δημοσιονομικού ελλείμματος στην ΕΕ-28 μειώθηκε από 4,5% του ΑΕΠ το 2011 σε πρόβλεψη για 3% του ΑΕΠ περίπου το 2014.

Οι επιδόσεις όσον αφορά το νέο *προληπτικό σκέλος* μπορούν μέχρι στιγμής να χαρακτηριστούν ενθαρρυντικές. Τα περισσότερα κράτη μέλη που εμπίπτουν στο συγκεκριμένο σκέλος έχουν επιτύχει τους μεσοπρόθεσμους στόχους τους ή έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο (βλ. παράρτημα 1.2). Σημαντική απόκλιση δεν έχει εντοπιστεί μέχρι σήμερα. Ωστόσο, μόνον όταν βελτιωθούν οι οικονομικές συνθήκες θα είναι δυνατό να αξιολογηθεί πληρέστερα η αποτελεσματικότητα του προληπτικού σκέλους, ιδίως όσον αφορά την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες.

Όσον αφορά το *διορθωτικό σκέλος*, η διατηρήσιμη διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων αφότου τέθηκε σε ισχύ το «εξάπτυχο», τον Δεκέμβριο 2011, είναι εντυπωσιακή. Την εποχή εκείνη, 23 από τα 27 κράτη μέλη είχαν τεθεί υπό διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (βλ.

παράρτημα 1.3). Στα τέλη του Αυγούστου 2014, ο αριθμός αυτός μειώθηκε σε 11, από 28. Η εμπειρία με την *τιμή αναφοράς για το χρέος* είναι πολύ περιορισμένη, ιδίως επειδή οι νέοι κανόνες προέβλεπαν μεταβατική περίοδο για την πλήρη θέση σε ισχύ της τιμής αναφοράς για το χρέος. Ωστόσο, με την εφαρμογή του κριτηρίου του χρέους φάνηκε σαφέστερα η σημασία του χρέους για τη δημοσιονομική σταθερότητα και δημιουργήθηκαν επιπλέον κίνητρα για την επαναφορά του χρέους σε διατηρήσιμη τροχιά. Οι ενδιάμεσοι στόχοι για το *ονομαστικό και το διαρθρωτικό έλλειμμα* στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος έδωσαν τη δυνατότητα για παροχή ακριβέστερων και διαφανέστερων συμβουλών πολιτικής και ελέγχου. Περιορίστηκαν τα αρνητικά κίνητρα για αναβολή της διαρθρωτικής προσαρμογής και λαμβάνεται υπόψη η αβεβαιότητα στο μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο βασίζεται η σύσταση. Η δυνατότητα προσαρμογής των υφιστάμενων συστάσεων χρησιμοποιήθηκε για καλά τεκμηριωμένους λόγους, και αποδείχτηκε ιδιαίτερα πολύτιμη για την προσαρμογή της πορείας εξυγίανσης στο ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον της τελευταίας δεκαετίας.

Δεδομένου ότι *δεν έχουν επιβληθεί κυρώσεις* στις χώρες που δεν συμμορφώνονται με το αναθεωρημένο σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης, δεν είναι δυνατό να αξιολογηθεί πλήρως η επίτευξη του στόχου για αποτελεσματικότερη εφαρμογή της δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ. Μπορεί, ωστόσο, να λεχθεί ότι τα πρόσθετα στοιχεία δημοσιονομικής εποπτείας για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, που θεσπίστηκαν με το «δίπτυχο», φαίνεται να έχουν εκπληρώσει σε μεγάλο βαθμό το στόχο τους που ήταν να αυξηθεί, τουλάχιστον η πίεση, για διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων. Η δυνατότητα της Επιτροπής να εκδίδει *αυτόνομες συστάσεις* αποτελεί σημαντική προσθήκη στην παρακολούθηση των κρατών μελών με υπερβολικά ελλείμματα, καθώς έτσι θα μπορούν να διατυπώνονται έγκαιρα κατευθυντήριες γραμμές για τις συγκεκριμένες αυτές χώρες. Αυτό συνεπάγεται καλύτερη ανίχνευση των κινδύνων και, συνεπώς, το κράτος μέλος μπορεί να τους συνεκτιμά και να λαμβάνει προληπτικά μέτρα. Τα *προγράμματα οικονομικής εταιρικής σχέσης* θα αυξήσουν την ευαισθητοποίηση των πολιτικών ιθυνόντων σχετικά με τη συνάφεια και τη σημασία των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Αυτό προϋποθέτει ότι στόχος των προγραμμάτων θα είναι κυρίως να προσδιορίζουν τα υφιστάμενα και δυνητικά αναγκαία μέτρα αναφορικά με τη βιωσιμότητα της διόρθωσης του ελλείμματος.

Το φθινόπωρο του 2013 πραγματοποιήθηκε μια πρώτη, διαφανής, συγκρίσιμη και ανεξάρτητη αξιολόγηση των σχεδίων προϋπολογισμού όλων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, πριν αυτοί εγκριθούν από τα εθνικά κοινοβούλια.<sup>6</sup> Η άσκηση αυτή σηματοδοτεί μια σημαντική αλλαγή στον χαρακτήρα της δημοσιονομικής εποπτείας, από εκ των υστέρων αξιολόγηση σε εκ των προτέρων καθοδήγηση. Συμβάλλει δε στην επίτευξη του στόχου για την κατάλληλη ενσωμάτωση των συστάσεων πολιτικής της ΕΕ στη διαδικασία κατάρτισης των εθνικών προϋπολογισμών.

Επιπλέον, ο θετικός αντίκτυπος του «δίπτυχου» στην ενίσχυση των δημοσιονομικών πλαισίων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ είναι ήδη εμφανής. Η έκταση και η

---

<sup>6</sup> Το παράρτημα 1.5 παρέχει επισκόπηση των συμπερασμάτων της άσκησης.

ποιότητα της ετήσιας κατάρτισης του προϋπολογισμού και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού σχεδιασμού αναβαθμίστηκαν. Οι διαδικασίες αυτές βασίζονται πλέον σε ανεξάρτητες μακροοικονομικές προβλέψεις. Οι εθνικές διαδικασίες κατάρτισης του προϋπολογισμού στη ζώνη του ευρώ ευθυγραμμίζονται ήδη με τις κοινές αρχές που προβλέπει το δίπτυχο. Σε όλη τη ζώνη του ευρώ συστάθηκαν ή ενισχύθηκαν φορείς, εξουσιοδοτημένοι σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για την ανεξάρτητη παρακολούθηση της τήρησης των εθνικών δημοσιονομικών κανόνων. Καθώς οι περισσότεροι από τους φορείς αυτούς συστάθηκαν πρόσφατα, η ανεξαρτησία, η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητά τους θα πρέπει να επιβεβαιωθεί στην πράξη τα επόμενα χρόνια.

Οι κανόνες βοήθησαν στην εξισορρόπηση μεταξύ των απαιτήσεων της βιωσιμότητας και της κυκλικής σταθεροποίησης, *μεταξύ άλλων*, με τη διαφοροποίηση της δημοσιονομικής προσπάθειας ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες και τους κινδύνους για τη βιωσιμότητα, όσον αφορά το προληπτικό σκέλος, και την παράταση των προθεσμιών διόρθωσης των υπερβολικών ελλειμμάτων, όσον αφορά το διορθωτικό σκέλος. Μια *γενική ρήτρα διαφυγής* προβλέπεται τόσο στο προληπτικό όσο και στο διορθωτικό σκέλος, για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων που συνιστούν απειλή για τις οικονομίες της ζώνης του ευρώ ή της ΕΕ ως σύνολο.

## **2.2 Διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών**

### **Στόχοι**

Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών<sup>7</sup>, η εποπτεία των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών επεκτάθηκε πέρα από τα δημοσιονομικά ζητήματα, και συμπεριλαμβάνει τις εξωτερικές ανισορροπίες, την ανταγωνιστικότητα, τις τιμές των περιουσιακών στοιχείων και το εσωτερικό και εξωτερικό χρέος. Οι στόχοι των δύο κανονισμών που θέσπισαν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών, ήταν να καθιερωθεί ένα αποτελεσματικό πλαίσιο για (1) τον εντοπισμό μακροοικονομικών ανισορροπιών, (2) την πρόληψη και διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών και (3) την αποτελεσματική επιβολή της διόρθωσης των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών στη ζώνη του ευρώ.

Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων θεσπίστηκαν τα εξής κύρια μέσα:

Η *Έκθεση του Μηχανισμού Επαγρύπνησης* είναι ένα εργαλείο αρχικού ελέγχου μέσω του οποίου εντοπίζονται τα κράτη μέλη στα οποία πρέπει να γίνει διεξοδικός έλεγχος (εμπεριστατωμένη επισκόπηση) για να αποφασιστεί κατά πόσο υπάρχουν ανισορροπίες ή υπερβολικές ανισορροπίες. Η έκθεση συμβάλλει επίσης στον εντοπισμό ζητημάτων ανισορροπίας κοινού ενδιαφέροντος, για τα οποία πρέπει να γίνει ανταλλαγή απόψεων και συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών, μέσω ενός πίνακα δεικτών και μιας σειράς βοηθητικών μεταβλητών (συμπεριλαμβανομένης μιας δέσμης κοινωνικών δεικτών). Οι *εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις* προσδιορίζουν προκλήσεις και επιλογές πολιτικής που θα

---

<sup>7</sup> Κανονισμός 1174/2011 και κανονισμός 1176/2011.

χρησιμοποιηθούν στην προετοιμασία των συστάσεων πολιτικής καθώς και στον διάλογο με τα όργανα της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Κατά την προετοιμασία της εμπειριστατωμένης επισκόπησης, η Επιτροπή βασίζει την ανάλυσή της σε πλούσιο υλικό αναλύσεων. Με βάση την αξιολόγηση και τα συμπεράσματα αυτών των εμπειριστατωμένων επισκοπήσεων, μπορεί να ακολουθήσουν περαιτέρω στάδια στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, ανάλογα με τη σοβαρότητα της κατάστασης και των κινδύνων. Στο *προληπτικό σκέλος* της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, εφόσον εντοπιστεί ανισορροπία, εγκρίνονται συστάσεις πολιτικής στο πλαίσιο των ανά χώρα συστάσεων που υποβάλλει η Επιτροπή στο τέλος του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η *διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος* (το διορθωτικό σκέλος της ΔΜΑ) μπορεί να δρομολογηθεί για τα κράτη μέλη που παρουσιάζουν υπερβολικές ανισορροπίες. Στο πλαίσιο του διορθωτικού σκέλους, τα κράτη μέλη καλούνται να εκπονήσουν σχέδια διορθωτικών μέτρων, των οποίων η εφαρμογή παρακολουθείται τακτικά. Είναι δυνατόν να επιβάλλονται οικονομικές κυρώσεις στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, εφόσον τα σχέδια διορθωτικών μέτρων δεν είναι κατάλληλα, δεδομένων των προκλήσεων, και εφόσον η εφαρμογή τους είναι ελλιπής.

Το 2013, η Επιτροπή ενίσχυσε την κοινωνική διάσταση της ONE, καθιερώνοντας βασικούς δείκτες για την απασχόληση και κοινωνικούς δείκτες, και αυξάνοντας τον αριθμό των επιπλέον δεικτών που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της Έκθεσης για τον Μηχανισμό Επαγρύπνησης, όπως το ποσοστό απασχόλησης, το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας, το ποσοστό ανεργίας των νέων και το ποσοστό ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό. Οι δείκτες για την απασχόληση και οι κοινωνικοί δείκτες εισάγονται στη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών για να βελτιωθεί η κατανόηση της αγοράς εργασίας, των κοινωνικών εξελίξεων και των κινδύνων. Η Επιτροπή θα μεριμνήσει επίσης ώστε οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι να συνδέονται περισσότερο με τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

### **Αξιολόγηση**

Αν και στόχος της Έκθεσης του Μηχανισμού Επαγρύπνησης και του πίνακα αποτελεσμάτων δεν είναι η προσπάθεια μηχανικού εντοπισμού των ανισορροπιών, ο πίνακας αποτελεσμάτων αποδείχθηκε χρήσιμο εργαλείο για μια πρώτη εκτίμηση των κινδύνων και της διόρθωσης των ανισορροπιών. Επιπλέον, ο πίνακας αποτελεσμάτων χρησιμεύει ως εργαλείο επικοινωνίας και λογοδοσίας για να αιτιολογηθεί κατά πόσο είναι αναγκαίος ή όχι ένας διεξοδικός έλεγχος των μακροοικονομικών κινδύνων για ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος. Ο πίνακας αποτελεσμάτων δεν είναι στατικό εργαλείο και την τελευταία τριετία η Επιτροπή έχει επιφέρει ορισμένες αλλαγές, σε συνεργασία με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Αν και είναι σκόπιμο να διατηρηθεί σχετικά σταθερός ο σχεδιασμός του εν λόγω πίνακα, εξακολουθούν να είναι απαραίτητες οι τακτικές αξιολογήσεις των μεταβλητών του ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι εξελίξεις στην οικονομία και οι σχετικοί κίνδυνοι αλλά και η στατιστική πρόοδος.

Οι εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις έχουν αποδειχθεί καίριο τμήμα της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών. Καλύπτουν τις σημαντικότερες ανισορροπίες σε κάθε



οικονομία και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν αυτές να επηρεάσουν μεσοπρόθεσμα την ανάπτυξη, την απασχόληση και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Κατά τη διάρκεια των πρώτων τριών ετήσιων γύρων, η Επιτροπή εξέδωσε 42 εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις (2012: 12 κράτη μέλη, 2013: 14 κράτη μέλη, 2014: 17 κράτη μέλη), για σύνολο 18 κρατών μελών.<sup>8</sup> Το γεγονός αυτό δείχνει ότι οι πρώτοι γύροι της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών πραγματοποιήθηκαν υπό συνθήκες κρίσης και ανάκαμψης, καθώς είχαν εντοπιστεί πολλά κράτη μέλη με ανισορροπίες (και λίγα με υπερβολικές ανισορροπίες) που απαιτούν λεπτομερείς και συχνές αναλύσεις. Η αύξηση του αριθμού των (i) κρατών μελών που εξετάστηκαν μέσω των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων, των (ii) ανισορροπιών που διαπίστωσε η Επιτροπή και των (iii) υπερβολικών ανισορροπιών δεν σημαίνει ότι αυξήθηκαν οι μακροοικονομικοί κίνδυνοι στην ΕΕ. Απλώς αποκαλύπτει ότι η διαδικασία αυτή προοδευτικά ενηλικιώνεται, διευρύνει το πεδίο που καλύπτει και καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να εντοπίζει δυνητικά επιβλαβείς εξελίξεις προτού αυτές επηρεάσουν αρνητικά τις οικονομίες. Όσον αφορά το κατά πόσο η διαδικασία είναι αποτελεσματική για τον εντοπισμό των σχετικών ζητημάτων πολιτικής, αν έχει συμβάλει στη δημιουργία κατάλληλων συστάσεων πολιτικής, καθώς και στην παρακολούθησή τους, κι αν επηρεάζει τη διαμόρφωση πολιτικής σε κάθε κράτος μέλος και στην ΕΕ ως σύνολο, πρέπει να επισημανθεί ότι η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών, μαζί με άλλα στοιχεία της οικονομικής διακυβέρνησης, έχει συμβάλει στη διαμόρφωση κοινής αντίληψης μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις ατομικές και κοινές προκλήσεις πολιτικής καθώς και την πολιτική αντιμετώπισή τους. Ωστόσο, χρειάζεται να βελτιωθεί η εφαρμογή των σχετικών συστάσεων πολιτικής και να βρεθούν τα μέσα που θα παρακινήσουν τα κράτη μέλη να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν τις αναγκαίες πολιτικές.

Η διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών *δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή* μέχρι σήμερα. Το 2013 και το 2014, η Επιτροπή εντόπισε υπερβολικές ανισορροπίες σε πέντε περιπτώσεις, αλλά δεν υπέβαλε πρόταση για την επίσημη επιβεβαίωσή τους από το Συμβούλιο και έτσι δεν κινήθηκε η διαδικασία. Τη διετία αυτή, η Επιτροπή ήταν της άποψης ότι οι πολιτικές που παρουσίασαν οι συγκεκριμένες κυβερνήσεις (της Ισπανίας και της Σλοβενίας το 2013 και της Ιταλίας, της Κροατίας και της Σλοβενίας το 2014) στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων και σταθερότητας (ή σύγκλισης) ανταποκρίνονταν στις προκλήσεις που είχαν εντοπιστεί στις εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις. Ωστόσο, η Επιτροπή χρησιμοποίησε, σε κάθε μία από αυτές τις περιπτώσεις, την ευελιξία που προβλέπει η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών για να δρομολογήσει μια ειδική και *στενή παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής*, συμβάλλοντας στην άσκηση πίεσης από τους λοιπούς εταίρους, στη αξιολόγηση των δράσεων σε πραγματικό χρόνο και στην προώθηση των μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη<sup>9</sup>.

---

<sup>8</sup> Βλ. παράρτημα 2 για λεπτομέρειες.

<sup>9</sup> Η Επιτροπή δημοσίευσε δύο εκθέσεις σχετικά με την ειδική παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής στην Ισπανία και τη Σλοβενία, το φθινόπωρο και τον χειμώνα 2013-14.

## **2.3 Χώρες της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν προβλήματα χρηματοοικονομικής σταθερότητας<sup>10</sup>**

### **Στόχοι**

Κύριος στόχος του δεύτερου κανονισμού του «δίπτυχου» είναι να ενδυναμώσει την παρακολούθηση και την εποπτεία των κρατών μελών που απειλούνται με, ή που αντιμετωπίζουν, σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα. Επιδιώκει να καθιερώσει διαφανείς, αποτελεσματικές, απλουστευμένες και προβλέψιμες διαδικασίες εποπτείας για τα κράτη μέλη που τίθενται υπό ενισχυμένη εποπτεία, υπό εποπτεία στο πλαίσιο προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής και υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα. Για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που έχουν τεθεί σε πρόγραμμα προσαρμογής, αναστέλλεται η εφαρμογή διαδικασιών που θα επικαλύπτονταν στο πλαίσιο προληπτικών μηχανισμών, όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ή η διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (DMA) και ο άλλος κανονισμός του «δίπτυχου». Το γεγονός αυτό αντανακλά, μεταξύ άλλων, το ρόλο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών ως προληπτικής διαδικασίας και όχι ως εργαλείου διαχείρισης κρίσεων.<sup>11</sup>

### **Αξιολόγηση**

Τον Μάιο 2013, μήνα έναρξης ισχύος του κανονισμού, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που λάμβαναν χρηματοδοτική συνδρομή συνδεδεμένη με πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής ήταν η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και η Κύπρος. Η Κύπρος και η Ελλάδα, όπου τα προγράμματα είναι ακόμη σε εξέλιξη, επανήλθαν μερικώς στις αγορές, νωρίτερα από το αναμενόμενο. Η Ισπανία είχε ζητήσει χρηματοδοτική συνδρομή μόνο για την ανακεφαλαιοποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και δεν είχε υπαχθεί σε πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής. Εν τω μεταξύ, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία ολοκλήρωσαν με επιτυχία το πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής και έχουν εισέλθει στο στάδιο της εποπτείας μετά το πρόγραμμα. Η Ισπανία βρίσκεται επίσης στο στάδιο της εποπτείας μετά το πρόγραμμα, αφού έληξε το πρόγραμμα του χρηματοπιστωτικού της τομέα τον Ιανουάριο 2014. Και οι τρεις χώρες έχουν αποκαταστήσει την πρόσβασή τους στην αγορά δημόσιου χρέους, με βιώσιμα επιτόκια. Γενικά, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων σε χώρες τωρινών και προηγούμενων προγραμμάτων και, συνολικά, το δημόσιο χρέος σταθεροποιείται.

<sup>10</sup> Επίσημη επανεξέταση είχε ήδη αναληφθεί στις αρχές του έτους. Βλ. COM(2014) 61 final.

<sup>11</sup> Στο τέλος του προγράμματος, ένα κράτος μέλος υπάγεται στη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών και μετά από ανάλυση βάσει της εμπειριστατωμένης επισκόπησης αποφασίζεται αν πρέπει να ενταχθεί στο προληπτικό ή στο διορθωτικό σκέλος της DMA. Με βάση την μέχρι τώρα εμπειρία, η αλληλεπίδραση μεταξύ της DMA και των προγραμμάτων προσαρμογής ήταν πολύ ομαλή. Ωστόσο, λόγω του ετήσιου κύκλου της DMA μπορεί να μεσολαβεί σχετικά μεγάλο διάστημα μεταξύ της ενισχυμένης εποπτείας στο πλαίσιο λήγοντος προγράμματος και της παρακολούθησης στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικών ανισορροπιών (σε περίπτωση που οι υπερβολικές ανισορροπίες συνεχίσουν να υφίστανται μετά από το πρόγραμμα), που εν μέρει αντισταθμίζεται από την άσκηση εποπτείας μετά το πρόγραμμα.

Η εμπειρία με τις χώρες αυτές δείχνει ότι η ολοκληρωμένη δέσμη κανόνων πράγματι αυξάνει τη διαφάνεια, την προβλεψιμότητα, την πρακτικότητα και την αποδοτικότητα της μεμονωμένης εποπτείας και παρακολούθησης των κρατών μελών τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές οικονομικές δυσκολίες. Ωστόσο, δεδομένου ότι ο κανονισμός τέθηκε σε ισχύ μόνον αφού είχαν ξεκινήσει όλα τα υπό εκτέλεση και ολοκληρωθέντα προγράμματα, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας είναι αναγκαστικά ελλιπής. Συγκεκριμένα, πολλές διατάξεις του κανονισμού αφορούν την περίοδο κατά την οποία γίνεται η εκπόνηση και η διαπραγμάτευση των προγραμμάτων. Στα υφιστάμενα προγράμματα, αυτές οι περίοδοι προηγήθηκαν της έναρξης ισχύος του κανονισμού. Συνεπώς, η αποτελεσματικότητα του κανονισμού δεν μπορεί να αξιολογηθεί όσον αφορά αυτά τα αρχικά στάδια. Επιπλέον, δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του κανονισμού όσον αφορά την ενισχυμένη εποπτεία, δεδομένου ότι κανένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ δεν έχει ακόμη τεθεί υπό ενισχυμένη εποπτεία. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εποπτείας μετά το πρόγραμμα δεν μπορεί επίσης να είναι πλήρης, δεδομένου ότι η Ιρλανδία, η Ισπανία και η Πορτογαλία τελούν υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα για λιγότερο από ένα χρόνο. Επομένως, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας μπορεί να είναι πλήρης μόνον όσον αφορά τα υφιστάμενα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής. Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω οικονομικών εξελίξεων, τα υφιστάμενα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής έχουν επιτύχει τους στόχους του κανονισμού όσον αφορά την ταχεία επαναφορά μιας υγιούς και βιώσιμης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης και την αποκατάσταση της πρόσβασης στη χρηματοπιστωτική αγορά. Εφόσον εφαρμοστούν μελλοντικά οι λοιπές διατάξεις, ο κανονισμός προβλέπει, μεταξύ άλλων, βελτιώσεις στην ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ένα σύνολο απαιτήσεων με σκοπό την καλύτερη συνεκτίμηση του κοινωνικού αντικτύπου των προγραμμάτων και την καλύτερη προστασία των θεμελιωδών πολιτικών, όπως η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και η παιδεία.

### **3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ, ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ**

Ο αντίκτυπος του αναθεωρημένου συστήματος οικονομικής διακυβέρνησης στη διατηρήσιμη σύγκλιση είναι δύσκολο να εκτιμηθεί, δεδομένου ότι το χρονικό διάστημα από την εισαγωγή της νέας νομοθεσίας είναι πολύ σύντομο για την εξαγωγή ουσιαστικών συμπερασμάτων. Η εμπειρία από τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών είναι ένα καλό παράδειγμα σε αυτό το πλαίσιο. Ενώ πολλές ανισορροπίες «ροών», όπως τα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, έχουν διορθωθεί, αυτό δεν συμβαίνει ακόμη με τις ανισορροπίες «αποθεμάτων», όπως οι εξωτερικές υποχρεώσεις. Κατά συνέπεια, παρόλο που σημειώθηκε μείωση των μακροοικονομικών κινδύνων για πολλές χώρες, η ουσιαστική αξιολόγηση του κατά πόσον οι συστάσεις πολιτικής που απορρέουν από τη διαδικασία συνέβαλαν πράγματι στη βελτίωση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας θα απαιτήσει πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την μέχρι τώρα εμπειρία της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών. Ειδικότερα, η πραγματική δοκιμή θα είναι κατά πόσον το

μέσο αυτό μπορεί να προλάβει τη συσσώρευση ανισορροπιών και κινδύνων κατά τις περιόδους «ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας».

Ωστόσο, εξασφαλίζοντας στενότερο συντονισμό των πολιτικών, το νέο σύστημα διακυβέρνησης αναμένεται να συμβάλει στην προώθηση της σύγκλισης των ρυθμών ανάπτυξης και στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.<sup>12</sup> Επίσης, καθώς προλαμβάνει τη συσσώρευση μεγάλων μακροοικονομικών ανισορροπιών, το νέο σύστημα διακυβέρνησης αναμένεται να μετριάσει τις δυνάμεις που είναι επί του παρόντος η κύρια αιτία των μεγάλων κυκλικών αποκλίσεων μεταξύ κρατών μελών. Οι κανονισμοί του «εξάπτυχου» και του «δίπτυχου» έχουν ενισχύσει σημαντικά το πλαίσιο διακυβέρνησης της ΕΕ σε διάφορους τομείς πολιτικής. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συνδυάζει τα διάφορα αυτά εργαλεία σε ένα γενικό πλαίσιο ολοκληρωμένης πολυμερούς οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας, ενώ ο εξορθολογισμός και η ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2015, όπως ορίζεται στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης της Επιτροπής για το 2015 θα βελτιώσει περαιτέρω τη λειτουργία του.<sup>13</sup>

Οι σχέσεις μεταξύ των διαφόρων εργαλείων οικονομικής εποπτείας είναι πολύπλοκες και περιορίζουν τη διαφάνεια της διαμόρφωσης της πολιτικής, η οποία με τη σειρά της δημιουργεί προκλήσεις για την εφαρμογή της, για την επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και το ευρύ κοινό και συνεπώς για την αποδοχή της, τη δημοκρατική νομιμοποίηση και τη λογοδοσία. Η κατάλληλη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων εξακολουθεί να είναι καθοριστική προκειμένου να διασφαλιστεί η νομιμοποίηση της δράσης των κρατών μελών. Σε επίπεδο ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει να διαδραματίσει βασικό ρόλο, κυρίως μέσω των «οικονομικών διαλόγων», που διασφαλίζουν ότι οι θεσμικοί παράγοντες καλούνται τακτικά να λογοδοτήσουν για τα κύρια θέματα που αφορούν την οικονομική διακυβέρνηση.

#### **4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Το σύστημα οικονομικής διακυβέρνησης έχει υποστεί βαθιές αλλαγές στον απόηχο της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Οι διάφορες επιμέρους πράξεις της νομοθεσίας περί διακυβέρνησης ήταν στο επίκεντρο αυτής της εξέλιξης και έχουν ενισχύσει σημαντικά το υφιστάμενο πλαίσιο διακυβέρνησης. Συνολικά, τα ελλείμματα έχουν μειωθεί και πολλές χώρες έχουν εξέλθει από τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, ενώ οι ανισορροπίες διορθώνονται. Ωστόσο, η ανάπτυξη είναι ακόμη εύθραυστη, καθώς οι οικονομικές προκλήσεις εξακολουθούν να είναι μεγάλες.

Λόγω του περιορισμένου χρονικού διαστήματος από την έναρξη ισχύος του νέου συστήματος οικονομικής διακυβέρνησης, η εμπειρία από την εφαρμογή του είναι περιορισμένη και ορισμένα ειδικά εργαλεία δεν έχουν ακόμη δοκιμαστεί στην πράξη. Επιπλέον, το σύστημα έχει εφαρμοστεί μέχρι στιγμής σε (μετά) μια σοβαρή

---

<sup>12</sup> Για εκτενέστερη ανάλυση της προόδου σχετικά με την στρατηγική «Ευρώπη 2020», βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Απολογισμός της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*, COM(2014)130.

<sup>13</sup> Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης 2015, COM(2014)906.

χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, γεγονός που περιορίζει τις δυνατότητες να κριθεί η αποτελεσματικότητά του υπό ευνοϊκότερες οικονομικές συνθήκες. Πράγματι, η αποτελεσματικότητα του συστήματος στηρίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στην καλή λειτουργία του προληπτικού σκέλους του, η οποία είναι ακριβώς αυτό που απομένει να αποδειχτεί σε περιόδους καλύτερης οικονομικής συγκυρίας.

Η επισκόπηση αυτή αποκάλυψε ορισμένα πλεονεκτήματα, καθώς και πιθανούς τομείς βελτίωσης, όσον αφορά τη διαφάνεια και την πολυπλοκότητα της διαμόρφωσης πολιτικής, καθώς και την επίπτωσή τους στην ανάπτυξη, τις ανισορροπίες και τη σύγκλιση. Η Επιτροπή σκοπεύει να συζητήσει τα θέματα αυτά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τους προσεχείς μήνες.

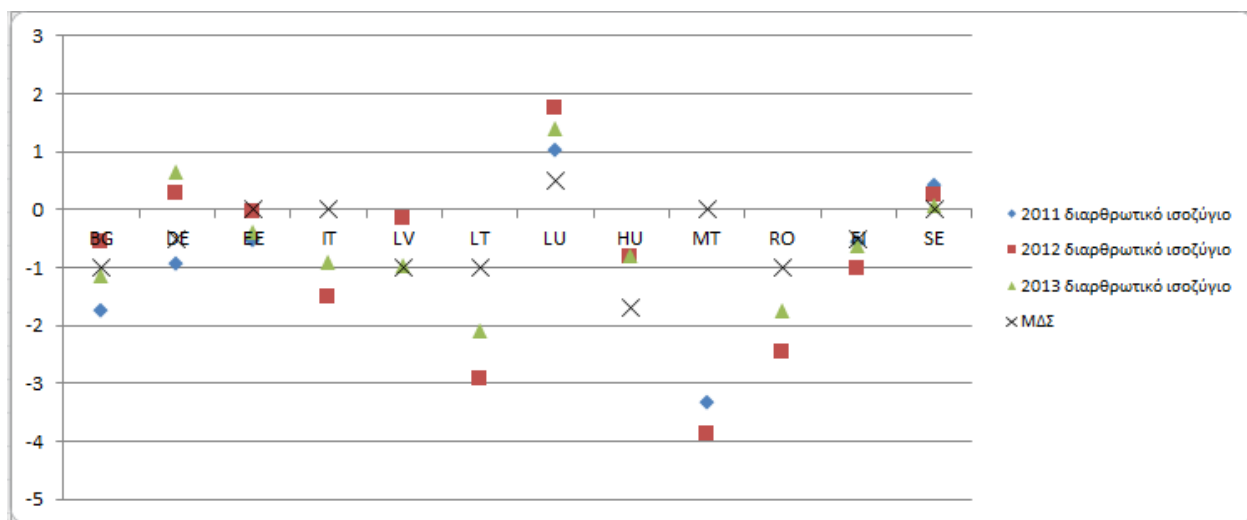
## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

### **1.1 Αλλαγές στο προληπτικό και το διορθωτικό σκέλος του ΣΣΑ κατόπιν των μεταρρυθμίσεων του 2011 (με πλάγιους χαρακτήρες) στο πλαίσιο των υφιστάμενων απαιτήσεων**

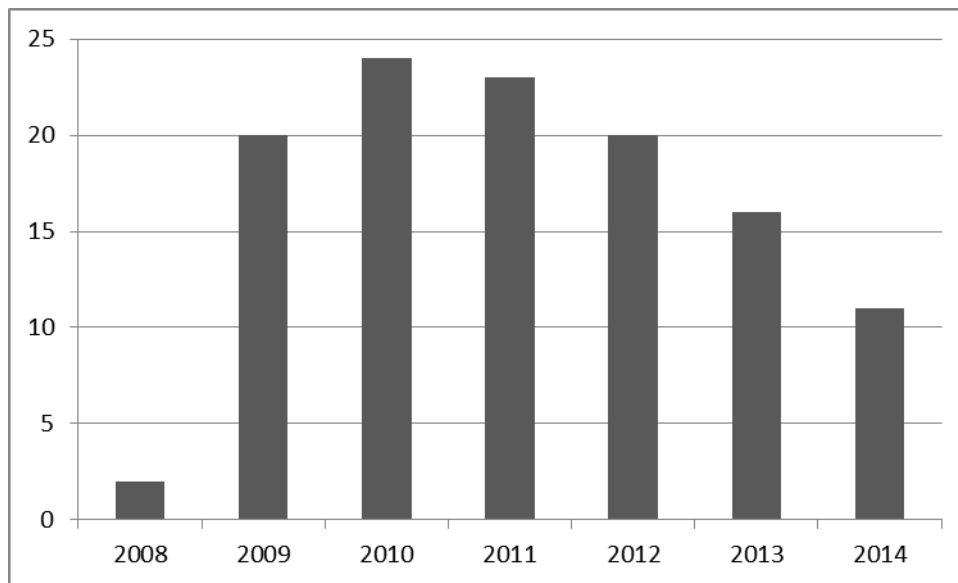
Στόχος	Εξειδίκευση	Πορεία προσαρμογής	Μέτρο επιβολής
<b>Προληπτικό σκέλος</b>			
Απαίτηση για σχεδόν ισοσκελισμένη ή πλεονασματική θέση	<p>Ειδικοί ανά χώρα ΜΔΣ σε διαρθρωτικούς όρους:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- παροχή περιθωρίου ασφαλείας σε σχέση με το όριο ελλείμματος του 3%</li> <li>- εξασφάλιση ταχείας προόδου προς τη διατηρησιμότητα</li> <li>- ύπαρξη περιθωρίων δημοσιονομικών ελιγμών</li> </ul> <p>Για τη ζώνη του ευρώ και τα κράτη μέλη του ΜΣΙ II: όρια στο -1% του ΑΕΠ</p> <p><i>Τιμή αναφοράς για τις δαπάνες: οι δαπάνες χωρίς να υπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας θα πρέπει να αυξάνονται <math>\leq</math> προς το μεσοπρόθεσμο δυναμικό ΑΕΠ</i></p>	<p>0,5% του ΑΕΠ ως δείκτης αναφοράς:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- περισσότερο τις καλές εποχές</li> <li>- λιγότερο τις κακές εποχές</li> </ul> <p><i>&gt; 0,5% εάν το χρέος υπερβαίνει το 60% ή στην περίπτωση έντονων κινδύνων διατηρησιμότητας</i></p> <p>Προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής επιτρέπεται, σε περίπτωση:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- υλοποίησης μεγάλων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με επαληθεύσιμο αντίκτυπο στην μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών - έμφαση στη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος</li> <li>- ασυνήθιστου γεγονότος που εκφεύγει του ελέγχου του συγκεκριμένου κράτους μέλους με σημαντικό αντίκτυπο στη δημοσιονομική του θέση</li> <li>- σοβαρής οικονομικής ύφεσης στη ζώνη του ευρώ ή την ΕΕ συνολικά, εφόσον αυτό δεν θέτει σε κίνδυνο τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική διατηρησιμότητα</li> </ul>	<p><i>Διαδικασία διόρθωσης σημαντικών αποκλίσεων (0,5% σε ένα έτος ή σωρευτικά σε 2 έτη από τον ΜΔΣ ή από την πορεία προσαρμογής)</i></p> <p><i>Για τη ζώνη του ευρώ: οικονομικές κορώσεις, σε περίπτωση επανειλημμένης μη συμμόρφωσης (τοκοφόρος κατάθεση ύψους 0,2% του ΑΕΠ)</i></p>

Διορθωτικό σκέλος			
<p>Διόρθωση σοβαρών σφαλμάτων πολιτικής</p>	<p>Καθορισμός ορίων:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- έλλειμμα 3% του ΑΕΠ</li> <li>- χρέος 60% του ΑΕΠ ή επαρκής μείωση</li> </ul> <p>Ορισμός της επαρκούς μείωσης = τήρηση της τιμής αναφοράς για τη μείωση του χρέους</p> <p>Τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους = μέση ετήσια μείωση της απόκλισης από το 60% ίση με 5% σε διάστημα τριετίας, λαμβανομένου υπόψη του οικονομικού κύκλου, ή τήρησή της κατά τα επόμενα δύο έτη.</p> <p>(Μεταβατική περίοδος για τα κράτη μέλη σε διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) κατά την έναρξη ισχύος (Δεκέμβριος 2011), τρία έτη μετά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος.)</p>	<p>Ελάχιστη ετήσια βελτίωση τουλάχιστον 0,5% του ΑΕΠ ως δείκτης αναφοράς σε διαρθρωτικούς όρους</p> <p>Δυνατή η παράταση της προθεσμίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Εάν έχουν ληφθεί αποτελεσματικά μέτρα και σημειωθούν απρόβλεπτα αντίζοα οικονομικά γεγονότα με μείζονες αρνητικές επιπτώσεις για τα δημόσια οικονομικά</li> <li>- Σε περίπτωση σοβαρής οικονομικής ύφεσης στη ζώνη του ευρώ ή στην Ένωση συνολικώς, με την προϋπόθεση ότι αυτό δεν θέτει σε κίνδυνο μεσοπρόθεσμα τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών</li> </ul>	<p>Για τη ζώνη του ευρώ: Σύστημα έγκαιρων και βαθμιαίων κυρώσεων που θα ενεργοποιείται σε κάθε στάδιο της ΔΥΕ</p>

### 1.2 Διαρθρωτικό ισοζύγιο και ΜΔΣ για τις χώρες που υπάρχουν στο προληπτικό σκέλος



### *1.3 Αριθμός των κρατών μελών της ΕΕ που τελούν υπό ΔΥΕ*



**1.4 Συνιστώμενη διαρθρωτική προσπάθεια σύμφωνα με τις συστάσεις ΔΥΕ του Συμβουλίου (% του ΑΕΠ)**

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<b>IE</b>	27/4/2009		1,5	1,5	1,5	1,5			
	2/12/2009		2	2	2	2	2		
	7/12/2010			1,9 <sup>1</sup>	1,9 <sup>1</sup>	1,9 <sup>1</sup>	1,9 <sup>1</sup>	1,9 <sup>1</sup>	
<b>FR</b>	27/4/2009		1	1	1				
	2/12/2009		1,1 <sup>2</sup>	1,1 <sup>2</sup>	1,1 <sup>2</sup>	1,1 <sup>2</sup>			
	21/6/2013					1,3	0,8	0,8	
<b>ES</b>	27/4/2009		1,25	1,25	1,25				
	2/12/2009		1,6	1,6	1,6	1,6			
	10/7/2012				2,7	2,5	1,9		
	21/6/2013					1,1	0,8	0,8	1,2
<b>MT</b>	16/2/2010			0,75					
	21/6/2013					0,7	0,7		
<b>BE</b>	2/12/2009		0,75	0,75	0,75				
	21/6/2013					1			
<b>DE</b>	2/12/2009		0,5	0,5	0,5	0,5			
<b>IT</b>	2/12/2009		0,5	0,5	0,5				
<b>NL</b>	2/12/2009			0,75	0,75	0,75			
	21/6/2013					0,6	0,7		
<b>AT</b>	2/12/2009			0,75	0,75	0,75			
<b>PT</b>	2/12/2009		1,25	1,25	1,25	1,25			
	9/10/2012				2,3	1,6	1,3		
	21/6/2013					0,6	1,4	0,5	
<b>SI</b>	2/12/2009		0,75	0,75	0,75	0,75			
	21/6/2013					0,7	0,5	0,5	
<b>SK</b>	2/12/2009		1	1	1	1			
<b>UK</b>	8/7/2008	0,5							
	24/3/2009		1	1	1	1			
	2/12/2009		1,75	1,75	1,75	1,75	1,75		
<b>LV</b>	7/7/2009		2,75	2,75	2,75				
<b>PL</b>	7/7/2009		1,25	1,25	1,25				
	21/6/2013					0,8	1,3		
	2/12/2013						1	1,2	
<b>LT</b>	7/7/2009	1,5	1,5	1,5					
	16/2/2010		2,25	2,25	2,25				
<b>RO</b>	7/7/2009		1,5	1,5					
	16/2/2010		1,75	1,75	1,75				
<b>CZ</b>	2/12/2009		1	1	1	1			
<b>BG</b>	13/7/2010			0,75					
<b>DK</b>	13/7/2010			0,5	0,5	0,5			

Μέση ετήσια προσπάθεια. Στα σκιασμένα τετραγωνίδια δηλώνονται ετήσιοι στόχοι. Δεν περιλαμβάνει Ελλάδα και Κύπρο [η δημοσιονομική προσπάθεια εκφράστηκε σε μεταβολές στο πρωτογενές ισοζύγιο (Ελλάδα) ή σε ονομαστική αξία των μέτρων (Κύπρος)]



Σημειώσεις: <sup>1</sup> Σύσταση που εκφράζεται σωρευτικά για το σύνολο της περιόδου ΔΥΕ. <sup>2</sup> «Άνω του 1% του ΑΕΠ»

**1.5 Γνώμες της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2013 για τα σχέδια δημοσιονομικών προγραμμάτων**

Χώρα	Γενική συμμόρφωση του σχεδίου δημοσιονομικού προγράμματος με το ΣΣΑ			Γενική συμμόρφωση με τις δημοσιονομικές - διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που υποδεικνύονται στις ΣΑΧ του 2013	
	Γενικό συμπέρασμα βάσει των φθινοπορινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2013	Συμμόρφωση με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος το 2013/2014	Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του προληπτικού σκέλους το 2014	Γενικό συμπέρασμα σχετικά με την πρόοδο για την υλοποίηση των δημοσιονομικών - διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων	Πρόοδος στις επιμέρους μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με το διαρθρωτικό μέρος των δημοσιονομικών ΣΑΧ από τον Ιούνιο του 2013
BE	Μερική συμμόρφωση	Μόνιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος το 2013	Κάποια απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς τον ΜΔΣ	Περιορισμένη πρόοδος	Περιορισμένη δράση: Ρητές συμφωνίες συντονισμού μεταξύ ομοσπονδιακού επιπέδου και επιπέδου κατώτερου του ομοσπονδιακού
DE	Συμμόρφωση	α.α.	Υπέρβαση του ΜΔΣ	Καμία πρόοδος	Καμία δράση σχετικά με τα διαρθρωτικά μέρη των δημοσιονομικών ειδικών ΣΑΧ
EE	Συμμόρφωση	α.α.	Επίτευξη ΜΔΣ	Κάποια πρόοδος	Πρόοδος: Κανόνας ισοσκελισμένου προϋπολογισμού Περιορισμένη δράση: Κανόνες και ανώτατα όρια για τις πολυετείς δαπάνες
ES	Κίνδυνος μη συμμόρφωσης	Υλοποίηση της δημοσιονομικής προσπάθειας το 2013, κίνδυνος μη υλοποίησης το 2014	α.α.	Κάποια πρόοδος*	Πρόοδος: Ανεξάρτητο δημοσιονομικό ίδρυμα· καθυστερούμενες οφειλές δημόσιου τομέα· συστήματα τιμηθιμικής αναπροσαρμογής· συνταξιοδοτικό σύστημα· μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης· δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Περιορισμένη δράση: ολοκληρωμένη επανεξέταση δαπανών· αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος
FR	Συμμόρφωση χωρίς περιθώρια ασφαλείας	Υλοποίηση της δημοσιονομικής προσπάθειας τόσο το 2013 όσο και το 2014	α.α.	Περιορισμένη πρόοδος*	Πρόοδος: συνταξιοδοτικό σύστημα Περιορισμένη δράση: επανεξέταση δαπανών· φορολογικό σύστημα· αποκέντρωση
IT	Κίνδυνος μη συμμόρφωσης	α.α.	Συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για το χρέος το 2013, κίνδυνος για το 2014	Περιορισμένη πρόοδος	Περιορισμένη δράση: δημόσιες δαπάνες· φορολογική πολιτική
LU	Κίνδυνος μη συμμόρφωσης	α.α.	Σημαντική απόκλιση από τον ΜΔΣ	Κάποια πρόοδος	Πρόοδος: μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο
MT	Κίνδυνος μη συμμόρφωσης	Επίτευξη ονομαστικού στόχου το 2013, δημοσιονομική προσπάθεια σε κίνδυνο τόσο το 2013 όσο και το 2014	α.α.	Περιορισμένη πρόοδος*	Πρόοδος: δημοσιονομικό πλαίσιο· αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης (εξακολουθούν να υπάρχουν κίνδυνοι σε επίπεδο θέσπισης και εφαρμογής)· ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (οι πληροφορίες δεν επιτρέπουν σαφές συμπέρασμα) Περιορισμένη δράση: συνταξιοδοτικό σύστημα
NL	Συμμόρφωση χωρίς περιθώρια ασφαλείας	Υλοποίηση της δημοσιονομικής προσπάθειας τόσο το 2013 όσο και το 2014	α.α.	Κάποια πρόοδος*	Πρόοδος: δημοσιονομικό πλαίσιο· στεγαστική αγορά (εφαρμογή μεταρρυθμίσεων του παρελθόντος) Περιορισμένη δράση: συνταξιοδοτικό σύστημα·

					εκπτώσεις φόρου και απαλλαγές
AT	Μερική συμμόρφωση	Μόνιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος το 2013	Κάποια απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς τον ΜΔΣ	Κάποια πρόοδος	Πρόοδος: συνταξιοδοτικό σύστημα· αγορά εργασίας Περιορισμένη δράση: σύνδεση συντάξεων με τις μεταβολές στο προσδόκιμο ζωής· εναρμόνιση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης
SI	Συμμόρφωση χωρίς περιθώρια ασφαλείας	Υλοποίηση της δημοσιονομικής προσπάθειας τόσο το 2013 όσο και το 2014	α.α.	Περιορισμένη πρόοδος*	Πρόοδος: φορολογικό σύστημα· δημοσιονομικό πλαίσιο· μακροχρόνια περίθαλψη Περιορισμένη δράση: συνταξιοδοτικό σύστημα
SK	Μερική συμμόρφωση	Μόνιμη διόρθωση σε κίνδυνο το 2014 — Υλοποίηση δημοσιονομικής προσπάθειας	Κάποια απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς τον ΜΔΣ	Περιορισμένη πρόοδος	Πρόοδος: φορολογικό σύστημα (είσπραξη) Περιορισμένη δράση: συνταξιοδοτικό σύστημα· φορολογική πολιτική· ιατροφαρμακευτική περίθαλψη· δημοσιονομικοί κανόνες
FI	Κίνδυνος μη συμμόρφωσης	α.α.	Σημαντική απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του ΜΔΣ, μη τήρηση του ορίου του 60% το 2014	Κάποια πρόοδος	Πρόοδος: αποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα· οικονομικά των δήμων· μεταρρύθμιση του συστήματος συντάξεων

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΙΣΟΡΡΟΠΙΩΝ

### 2.1 επισκόπηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής της ΔΜΑ

	Συμπεράσματα των ΕΜΕ	Συμπέρασμα μετά τις εμπειριστατωμένες επισκοπήσεις (IDR)			Παρατηρήσεις	
		Ανισορροπίες	εκ των οποίων υπερβολικές ανισορροπίες			
			Κατά τη γνώμη της Επιτροπής	Συνιστώμενες από την Επιτροπή για διαπίστωση από το Συμβούλιο		Επίσημος διαπιστωμένος από το Συμβούλιο
<b>2012</b>	<p>Κατάρτιση IDR για 12 κράτη μέλη: BE, BG, DK, ES, FR, IT, CY, HU, SI, SE, FI, UK.</p> <p>Δεν απαιτείται IDR (άρα καμία ανισορροπία) για 11 κράτη μέλη: CZ, DE, EE, LV, LT, LU, MT, NL, PL, AT, SK.</p> <p>Χώρες υποκείμενες σε πρόγραμμα (4): EL, IE, PT, RO.</p>	Όλα τα κράτη μέλη (12) για τα οποία καταρτίστηκε IDR.	Κανένα.	Κανένα.	Κανένα.	<p>Οι περιπτώσεις της Κύπρου και της Ισπανίας ήταν οριακές (η Επιτροπή χαρακτήρισε τις ανισορροπίες στις χώρες αυτές ως πολύ σοβαρές). Δεδομένου ότι και οι δύο χώρες ζήτησαν χρηματοδοτική συνδρομή (αν και διαφορετικής φύσεως) λίγο αργότερα, θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί, με το πλεονέκτημα της εκ των υστέρων γνώσης, ότι θα έπρεπε να είχε εντοπιστεί υπερβολική ανισορροπία.</p> <p>Η Επιτροπή χαρακτήρισε τις ανισορροπίες στη Γαλλία, την Ιταλία, την Ουγγαρία και τη Σλοβενία ως σοβαρές.</p>
<b>2013</b>	<p>Κατάρτιση IDR για 14 κράτη μέλη: BE, BG, DK, ES, FR, IT, HU, CY, MT (νέα), NL (νέα), SI, SE, FI, UK.</p> <p>Δεν απαιτείται IDR (άρα καμία ανισορροπία) για 9 κράτη μέλη: CZ, DE, EE, LV, LT, LU, PL, AT, SK.</p> <p>Χώρες υποκείμενες σε πρόγραμμα (5): EL, IE, PT, RO, και λίγο μετά τη</p>	Όλα τα κράτη μέλη (13) για τα οποία καταρτίστηκε IDR.	ES, SI.	Κανένα.	Κανένα.	<p>Δεν καταρτίστηκε πραγματικά IDR για την Κύπρο, δεδομένου ότι συνήφθη συμφωνία χρηματοδοτικής συνδρομής μεταξύ της δημοσίευσης της ΕΜΕ και των IDR.</p> <p>Η Επιτροπή χαρακτήρισε τις ανισορροπίες στη Γαλλία, την Ιταλία και την Ουγγαρία ως απαιτούσες τη θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής.</p> <p>Παρά την διαπίστωση υπερβολικών ανισορροπιών στη Σλοβενία και την Ισπανία το 2013, το</p>

	δημοσίευση της EME: CY. Η ES δεν θεωρήθηκε χώρα υποκείμενη σε πρόγραμμα, λόγω της κλαδικής φύσεως του προγράμματος προσαρμογής και χρηματοδοτικής συνδρομής.					διορθωτικό σκέλος κατά την έννοια της ΔΜΑ δεν χρησιμοποιήθηκε, δεδομένης της ποιότητας των αντιδράσεων σε επίπεδο χάραξης πολιτικής που περιγράφονται στα οικεία ΕΠΜ και προγράμματα σταθερότητας. Αντίθετα, η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή ειδική, αλλά άτυπη παρακολούθηση για τα εν λόγω δύο κράτη μέλη και διατήρησε ανοικτή τη δυνατότητα ενεργοποίησης του διορθωτικού σκέλους σε μεταγενέστερο στάδιο.
2014	<p><i>Κατάρτιση IDR για 17 κράτη μέλη:</i> BE, BG, DE (νέα), DK, IE (νέα, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος προσαρμογής και επανένταξη στις κανονικές διαδικασίες), ES, FR, HR (νέα, μετά την προσχώρηση), IT, LU (νέα), HU, MT, NL, SI, SE, FI, UK.</p> <p><i>Δεν απαιτείται IDR (άρα καμία ανισορροπία): για 7 κράτη μέλη:</i> CZ, EE, LV, LT, PL, AT, SK.</p> <p><i>Χώρες υποκείμενες σε πρόγραμμα (4):</i> EL, CY, PT, RO</p>	Όλα τα κράτη μέλη για τα οποία καταρτίστηκε IDR, εκτός των DK, MT και LU, για τα οποία δεν διαπιστώθηκε ανισορροπία (14).	IT, HR, SI.	Κανένα	Κανένα	<p>Η Επιτροπή χαρακτήρισε τις ανισορροπίες στην Ιρλανδία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία και την Ουγγαρία ως απαιτούσες τη θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής.</p> <p>Ήταν η πρώτη φορά για ορισμένα μέτρα:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-- «αποκλιμάκωση» στη διαδικασία με την Ισπανία, με μετάβαση από υπερβολική ανισορροπία σε ανισορροπία.</li> <li>-- δεν εντοπίστηκαν ανισορροπίες με βάση IDR σε τρεις περιπτώσεις: (DK, LU, MT).</li> <li>-- καταρτίστηκε για πρώτη φορά IDR κατά βάση λόγω του πολύ μεγάλου πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (για τη Γερμανία)</li> <li>-- μια χώρα προηγουμένως υποκείμενη σε πρόγραμμα (Ιρλανδία) επανεντάχθηκε στη ΔΜΑ.</li> </ul> <p>Όπως και το 2013, το διορθωτικό σκέλος δεν ενεργοποιήθηκε, διότι η Επιτροπή έκρινε αρκούντως φιλόδοξα τα μέτρα που παρουσιάζονται στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) και στα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης. Αντίθετα, η Επιτροπή ανακοίνωσε ειδική παρακολούθηση της εφαρμογής της πολιτικής για την Ιταλία, την Κροατία και τη Σλοβενία (υπερβολικές ανισορροπίες), αλλά και για την Ιρλανδία και την Ισπανία (στηριζόμενη σε εποπτεία μετά το πρόγραμμα) και τη Γαλλία.</p>

## 2.2 Φύση των ανισορροπιών και των υπερβολικών ανισορροπιών που εντοπίστηκαν κατά τους γύρους 2012-2014

	Έτος	Φύση των ανισορροπιών
BE	2012	<i>Ανισορροπία:</i> Θα πρέπει να δοθεί περαιτέρω προσοχή στις μακροοικονομικές εξελίξεις στους τομείς της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας των αγαθών και του χρέους, ιδίως όσον αφορά το υψηλό επίπεδο του δημόσιου χρέους, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	2013	<i>Ανισορροπία:</i> Εξακολουθούν να χρήζουν προσοχής οι μακροοικονομικές εξελίξεις στους τομείς της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας των αγαθών και του χρέους, ιδίως όσον αφορά τις επιπτώσεις του υψηλού επιπέδου του δημόσιου χρέους στην πραγματική οικονομία.
	2014	<i>Ανισορροπία:</i> Εξακολουθούν να χρήζουν προσοχής οι εξελίξεις όσον αφορά την εξωτερική ανταγωνιστικότητα των αγαθών, διότι η διαρκής επιδεινώσή της θα απειλούσε τη μακροοικονομική σταθερότητα.
BG	2012	<i>Ανισορροπία:</i> θα πρέπει να δοθεί προσοχή στο επίπεδο του εξωτερικού χρέους, καθώς και σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με την απομόχλευση του τομέα των επιχειρήσεων και τη διαδικασία προσαρμογής μέσω της αγοράς εργασίας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	2013	<i>Ανισορροπία:</i> η επίδραση της απομόχλευσης στον τομέα των επιχειρήσεων, καθώς και η συνεχής προσαρμογή των εξωτερικών θέσεων, της ανταγωνιστικότητας και των αγορών εργασίας χρήζουν συνεχούς προσοχής.
	2014	<i>Ανισορροπία:</i> η παρατεινόμενη προσαρμογή της αγοράς εργασίας απαιτεί την ανάληψη δράσεων πολιτικής, ενώ η διόρθωση της εξωτερικής θέσης και η απομόχλευση των επιχειρήσεων σημειώνουν ικανοποιητική πρόοδο.
DK	2012	<i>Ανισορροπία:</i> θα πρέπει να δοθεί προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις που διέπουν ιδίως την εξωτερική ανταγωνιστικότητα και τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με το χρέος των νοικοκυριών, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	2013	<i>Ανισορροπία:</i> η συνεχιζόμενη προσαρμογή της αγοράς κατοικίας και το υψηλό επίπεδο δανεισμού των νοικοκυριών και του ιδιωτικού τομέα, καθώς επίσης και οι κινητήριες δυνάμεις της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας, χρήζουν συνεχούς προσοχής.
	2014	<i>Δεν συνιστά πλέον ανισορροπία κατά την έννοια της ΔΜΑ:</i> η προσαρμογή της αγοράς κατοικίας και οι επιπτώσεις του υψηλού χρέους του ιδιωτικού τομέα στην πραγματική οικονομία και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα φαίνεται ότι έχουν συγκρατηθεί. Ωστόσο, οι εξελίξεις αυτές, καθώς και οι παράγοντες που ευνοούν την εξωτερική ανταγωνιστικότητα χρήζουν συνεχούς παρακολούθησης.
DE	2014	<i>Ανισορροπία:</i> το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών καταγράφει σταθερά πολύ υψηλό πλεόνασμα, γεγονός που μαρτυρεί ισχυρή ανταγωνιστικότητα, ενώ μεγάλο μέρος αποταμιεύσεων επενδύθηκε στο εξωτερικό. Καταδεικνύει επίσης ότι η εγχώρια ανάπτυξη παραμένει υποτονική και ότι οι οικονομικοί πόροι ενδέχεται να μην κατανέμονται αποτελεσματικά. Μολονότι οι κίνδυνοι που συνδέονται με τα πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών δεν είναι ανάλογοι εκείνων που συνδέονται με τα μεγάλα ελλείμματα, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο μέγεθος και τη σταθερότητα του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Γερμανίας. Λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της γερμανικής οικονομίας, επιβάλλεται να ληφθούν μέτρα προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος αρνητικών επιπτώσεων στη λειτουργία της εγχώριας οικονομίας και στη λειτουργία της ζώνης του ευρώ.
IE	2014	<i>Ανισορροπίες που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής:</i> οι εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα, το χρέος του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και, συνακόλουθα, οι υψηλές ακαθάριστες και καθαρές εξωτερικές υποχρεώσεις και η κατάσταση της αγοράς εργασίας υποδηλώνουν ότι εξακολουθούν να υπάρχουν κίνδυνοι.

ES	2012	<i>Πολύ σοβαρή ανισορροπία:</i> οι μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται ιδίως με το υψηλό επίπεδο χρέους του ιδιωτικού τομέα, την μεγάλο ύψους αρνητική εξωτερική θέση της χώρας και τον χρηματοπιστωτικό τομέα και οι οποίες επηρεάστηκαν από τις εξελίξεις της αγοράς κατοικίας, απαιτούν προσεκτική παρακολούθηση και επείγοντα μέτρα οικονομικής πολιτικής, ώστε να αποτραπούν οποιεσδήποτε δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία της οικονομίας και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.
	2013	<i>Υπερβολική ανισορροπία:</i> τα πολύ υψηλά επίπεδα εσωτερικού και εξωτερικού χρέους εξακολουθούν να θέτουν σε κίνδυνο την ανάπτυξη και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Η αποφασιστική πολιτική δράση που αναλήφθηκε σε επίπεδο ΕΕ καθώς και από την Ισπανία είχε ως αποτέλεσμα την εμφανή προσαρμογή των ροών, τη μείωση του κόστους χρηματοδότησης και τον περιορισμό των άμεσων κινδύνων.
	2014	<i>Ανισορροπίες που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής:</i> από πολλές πλευρές, προχώρησε σαφώς η προσαρμογή των ανισορροπιών που είχαν προσδιοριστεί το προηγούμενο έτος ως υπερβολικές, ενώ η επιστροφή στη θετική ανάπτυξη μείωσε τους κινδύνους. Παρόλα αυτά, το μέγεθος και η αλληλεξάρτηση των ανισορροπιών αυτών, ιδίως τα υψηλά επίπεδα εσωτερικού και εξωτερικού χρέους, υποδηλώνουν ότι οι κίνδυνοι εξακολουθούν να υφίστανται. Η Επιτροπή θα συνεχίσει την ειδική παρακολούθηση των πολιτικών που συνέστησε το Συμβούλιο στην Ισπανία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Συμβούλιο και την Ευρωομάδα. Η εν λόγω παρακολούθηση θα στηρίζεται σε εποπτεία μετά το πρόγραμμα.
FR	2012	<i>Σοβαρή ανισορροπία:</i> πρέπει να δοθεί προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις στους τομείς των εξαγωγικών επιδόσεων και της ανταγωνιστικότητας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	2013	<i>Ανισορροπίες που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής:</i> απαιτείται συνεχής προσοχή στην επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου και της ανταγωνιστικότητας, που οφείλεται σε παράγοντες που σχετίζονται με το κόστος καθώς και σε άλλους παράγοντες, σε ένα πλαίσιο επιδείνωσης της εξωτερικής θέσης και υψηλού δημόσιου χρέους. Η ανάγκη για δράση για τον περιορισμό του κινδύνου δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της γαλλικής οικονομίας και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης είναι ιδιαίτερα σημαντική, ιδίως λόγω του μεγέθους της γαλλικής οικονομίας.
	2014	<i>Ανισορροπίες που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής:</i> η επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου και της ανταγωνιστικότητας, καθώς και οι επιπτώσεις της υπερχρέωσης του δημόσιου τομέα χρήζουν συνεχούς προσοχής. Λόγω του μεγέθους της γαλλικής οικονομίας και των δυναμικών επιπτώσεων στη λειτουργία της ζώνης του ευρώ, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ληφθούν αποφασιστικά μέτρα προκειμένου να περιοριστεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της γαλλικής οικονομίας και της ζώνης του ευρώ. Δεδομένης της ανάγκης για ανάληψη πολιτικής δράσης που διατυπώθηκε ήδη στην εμπεριστατωμένη επισκόπηση του 2013, η Επιτροπή θα θέσει σε εφαρμογή ειδική παρακολούθηση των πολιτικών που συνέστησε το Συμβούλιο στη Γαλλία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Συμβούλιο και την Ευρωομάδα.
HR	2014	<i>Υπερβολική ανισορροπία:</i> απαιτείται πολιτική δράση λαμβανομένων υπόψη των τρωτών σημείων που οφείλονται στις σημαντικές εξωτερικές υποχρεώσεις, στην επιδείνωση των εξαγωγικών επιδόσεων, στην υπερχρέωση των επιχειρήσεων και στην ταχεία αύξηση του χρέους γενικής κυβέρνησης, όλα σε ένα πλαίσιο χαμηλής ανάπτυξης και περιορισμένης ικανότητας προσαρμογής.
IT	2012	<i>Σοβαρή ανισορροπία:</i> πρέπει να δοθεί προσοχή στις μακροοικονομικές εξελίξεις στον τομέα των εξαγωγικών επιδόσεων, δεδομένου ότι η Ιταλία έχασε την εξωτερική ανταγωνιστικότητά της μετά την υιοθέτηση του ευρώ. Δεδομένου του υψηλού επιπέδου του δημόσιου χρέους, η τόνωση του αναπτυξιακού δυναμικού θα πρέπει να αποτελέσει κύρια προτεραιότητα, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	2013	<i>Ανισορροπίες που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής:</i> οι εξαγωγικές επιδόσεις και η σχετική απώλεια ανταγωνιστικότητας, καθώς και το υψηλό δημόσιο χρέος σε περιβάλλον χαμηλών ρυθμών ανάπτυξης απαιτούν συνεχή προσοχή στο πλαίσιο ενός ευρέως προγράμματος μεταρρυθμίσεων, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας της Ιταλίας και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του μεγέθους της ιταλικής οικονομίας.

	<b>2014</b>	<i>Υπερβολική ανισορροπία:</i> οι επιπτώσεις του πολύ υψηλού δημόσιου χρέους και της ισχνής εξωτερικής ανταγωνιστικότητας, που αμφότερες εν τέλει πηγάζουν από την παρατεινόμενη επιβράδυνση της παραγωγικότητας, απαιτούν επείγουσα προσοχή σε επίπεδο πολιτικής. Λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της ιταλικής οικονομίας, είναι πολύ σημαντικό να αναληφθεί αποφασιστική δράση με στόχο τον περιορισμό του κινδύνου δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της ιταλικής οικονομίας και της ζώνης του ευρώ.
<b>CY</b>	<b>2012</b>	<i>Πολύ σοβαρή ανισορροπία:</i> οι μακροοικονομικές εξελίξεις, όπως αντικατοπτρίζονται στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, στα δημόσια οικονομικά και στον χρηματοπιστωτικό τομέα, καθιστούν αναγκαίο να υπάρξει στενή παρακολούθηση και να δοθεί επείγοντως προσοχή στην οικονομική πολιτική, προκειμένου να αποτραπούν ενδεχόμενες δυσμενείς επιπτώσεις στη λειτουργία της οικονομίας και της ONE.
<b>HU</b>	<b>2012</b>	<i>Σοβαρή ανισορροπία:</i> πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις, όπως το άκρως αρνητικό μέγεθος της καθαρής διεθνούς επενδυτικής θέσης και το δημόσιο χρέος, ώστε να μειωθούν οι σοβαροί κίνδυνοι δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	<b>2013</b>	<i>Ανισορροπίες που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής:</i> η τρέχουσα προσαρμογή της πολύ αρνητικής καθαρής διεθνούς επενδυτικής θέσης, που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην απομόχλευση του ιδιωτικού τομέα σε ένα πλαίσιο υψηλού δημόσιου χρέους και ασθενούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, εξακολουθεί να χρήζει ιδιαίτερης προσοχής προκειμένου να μειωθούν οι σοβαροί κίνδυνοι δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	<b>2014</b>	<i>Ανισορροπίες που απαιτούν ειδική παρακολούθηση και θέσπιση αποφασιστικών μέτρων πολιτικής:</i> η τρέχουσα προσαρμογή της πολύ αρνητικής καθαρής διεθνούς θέσης, το υψηλό επίπεδο δημόσιου και ιδιωτικού χρέους στο πλαίσιο ενός εύθραυστου χρηματοπιστωτικού τομέα και η επιδείνωση των εξαγωγικών επιδόσεων, εξακολουθούν να χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, προκειμένου να μειωθούν οι σοβαροί κίνδυνοι δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
<b>LU</b>	<b>2014</b>	<i>Δεν συνιστά ανισορροπία κατά την έννοια της ΔΜΑ:</i> προκλήσεις [που] απορρέουν από ένα αναπτυξιακό μοντέλο το οποίο βασίζεται σε έναν αποτελεσματικό χρηματοπιστωτικό τομέα, ο οποίος αντιμετώπισε ικανοποιητικά την κρίση. Εντούτοις, οι απώλειες στη ανταγωνιστικότητα του μεταποιητικού τομέα, η εξέλιξη της στεγαστικής αγοράς και το υψηλό επίπεδο του χρέους του ιδιωτικού τομέα απαιτούν συνεχή παρακολούθηση.
<b>MT</b>	<b>2013</b>	<i>Ανισορροπίες:</i> δικαιολογείται η προσοχή στη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, ενώ ο πολύ ευρύς χρηματοπιστωτικός τομέας και, ειδικότερα, ο ισχυρός δεσμός μεταξύ τραπεζών με εγχώριο προσανατολισμό και αγοράς ακινήτων δημιουργεί δυσχέρειες στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και απαιτεί συνεχή παρακολούθηση.
	<b>2014</b>	<i>Δεν συνιστά πλέον ανισορροπία κατά την έννοια της ΔΜΑ:</i> Παρότι το χρέος παραμένει υψηλό, οι κίνδυνοι για τη βιωσιμότητα του χρέους του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα και για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα φαίνεται ότι έχουν περιοριστεί, αν και χρήζουν συνεχούς παρακολούθησης.
<b>NL</b>	<b>2013</b>	<i>Ανισορροπίες:</i> οι μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με το χρέος του ιδιωτικού τομέα και τις πιέσεις απομόχλευσης και, επί πλέον, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες ανεπάρκειες στην αγορά στέγης, χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής. Μολονότι το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών δεν δημιουργεί κινδύνους όπως τα μεγάλα ελλείμματα, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών στις Κάτω Χώρες.
	<b>2014</b>	<i>Ανισορροπίες:</i> χρήζουν προσοχής οι μακροοικονομικές εξελίξεις όσον αφορά το χρέος του ιδιωτικού τομέα και την εν εξέλιξη απομόχλευση, σε συνδυασμό με τις εναπομένουσες ανεπάρκειες στην αγορά στέγης. Μολονότι το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών δεν δημιουργεί κινδύνους ανάλογους με εκείνους των μεγάλων ελλειμμάτων και συνδέεται εν μέρει με την ανάγκη απομόχλευσης, η Επιτροπή θα παρακολουθήσει τις εξελίξεις του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στις Κάτω Χώρες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
<b>SI</b>	<b>2012</b>	<i>Σοβαρή ανισορροπία:</i> οι μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με την απομόχλευση του τομέα των επιχειρήσεων και με την τραπεζική σταθερότητα, καθώς και οι αρνητικές αλλά λιγότερο πιεστικές εξελίξεις της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας, απαιτούν προσεκτική παρακολούθηση, ώστε να μειωθούν οι σοβαροί κίνδυνοι δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.



	<b>2013</b>	<i>Υπερβολική ανισορροπία:</i> μέχρι τώρα, τα επίπεδα του ιδιωτικού και δημόσιου χρέους βρίσκονται κάτω από τα όρια συναγερμού του πίνακα αποτελεσμάτων, επιπλέον δε το καθαρό εξωτερικό χρέος είναι σχετικά περιορισμένο. Ωστόσο, σε ένα πλαίσιο επιταχυνόμενης αρνητικής οικονομικής συγκυρίας, ο κίνδυνος που απειλεί τη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού τομέα και που οφείλεται στον δανεισμό των επιχειρήσεων και στην απομόχλευση είναι σημαντικός, μεταξύ άλλων, λόγω του συσχετισμού με το επίπεδο του δημόσιου χρέους. Οι κίνδυνοι αυτοί αυξάνονται λόγω της περιορισμένης ικανότητας προσαρμογής στην αγορά εργασίας και στην κεφαλαιαγορά, καθώς και λόγω μιας οικονομικής δομής, στην οποία δεσπόζουσα θέση καταλαμβάνει η κρατική ιδιοκτησία. Περίοδοι πολιτικής αβεβαιότητας και νομικά κωλύματα στις μεταρρυθμίσεις εμπόδισαν τη Σλοβενία να αντιμετωπίσει δεόντως τις ανισορροπίες και να βελτιώσει την ικανότητά της για προσαρμογή, με αποτέλεσμα να καταστεί περισσότερο ευάλωτη σε μια περίοδο αυξημένης πίεσης σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση του δημόσιου χρέους.
	<b>2014</b>	<i>Υπερβολική ανισορροπία:</i> Οι ανισορροπίες μειώθηκαν κατά το περασμένο έτος, χάρη στη μακροοικονομική προσαρμογή και την αποφασιστική πολιτική δράση της Σλοβενίας. Ωστόσο, το μέγεθος της αναγκαίας διόρθωσης σημαίνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι. Η Επιτροπή θα συνεχίσει την ειδική παρακολούθηση των πολιτικών που συνέστησε το Συμβούλιο στη Σλοβενία στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου και θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Συμβούλιο και την Ευρωομάδα.
<b>FI</b>	<b>2012</b>	<i>Ανισορροπία:</i> πρέπει να δοθεί προσοχή στις μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	<b>2013</b>	<i>Ανισορροπία:</i> η σημαντική επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και οι χαμηλές εξαγωγικές επιδόσεις, ωθούμενες από τη βιομηχανική αναδιάρθρωση, καθώς και από παράγοντες ανταγωνιστικότητας σχετικούς ή μη με το κόστος, χρήζουν συνεχούς προσοχής.
	<b>2014</b>	<i>Ανισορροπία:</i> οι χαμηλές εξαγωγικές επιδόσεις κατά τα τελευταία έτη, που οφείλονται στη βιομηχανική αναδιάρθρωση και σε παράγοντες ανταγωνιστικότητας, είτε αυτή σχετίζεται με το κόστος είτε όχι, χρήζουν συνεχούς προσοχής.
<b>SE</b>	<b>2012</b>	<i>Ανισορροπία:</i> πρέπει να δοθεί προσοχή σε ορισμένες μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με το χρέος του ιδιωτικού τομέα και την αγορά κατοικίας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	<b>2013</b>	<i>Ανισορροπία:</i> οι μακροοικονομικές εξελίξεις που συνδέονται με το χρέος του ιδιωτικού τομέα και την απομόχλευση, σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες ανεπάρκειες στην αγορά στέγης, χρήζουν συνεχούς προσοχής. Μολονότι το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών δεν δημιουργεί κινδύνους ανάλογους με εκείνους που οφείλονται στα μεγάλα ελλείμματα σε άλλες χώρες, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στη Σουηδία.
	<b>2014</b>	<i>Ανισορροπία:</i> οι εξελίξεις όσον αφορά τα χρέη των νοικοκυριών, σε συνδυασμό με τις ανεπάρκειες της στεγαστικής αγοράς, εξακολουθούν να απαιτούν προσοχή. Αν και το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών δεν δημιουργεί κινδύνους παρόμοιους προς τα μεγάλα ελλείμματα και συνδέεται εν μέρει με την ανάγκη απομόχλευσης, η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις εξελίξεις των τρεχουσών συναλλαγών στη Σουηδία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
<b>UK</b>	<b>2012</b>	<i>Ανισορροπία:</i> πρέπει να δοθεί προσοχή στις μακροοικονομικές εξελίξεις στους τομείς του χρέους των νοικοκυριών και της αγοράς ακινήτων, όπως και στις αρνητικές, αλλά λιγότερο πειστικές, εξελίξεις της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος δυσμενών επιπτώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.
	<b>2013</b>	<i>Ανισορροπία:</i> οι μακροοικονομικές εξελίξεις στον τομέα της χρέωσης των νοικοκυριών, που συνδέονται με το υψηλό επίπεδο ενυπόθηκων δανείων και τα χαρακτηριστικά της στεγαστικής αγοράς, καθώς και οι δυσμενείς εξελίξεις της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας, ιδίως όσον αφορά τις εξαγωγές αγαθών και τη χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας, εξακολουθούν να απαιτούν προσοχή.
	<b>2014</b>	<i>Ανισορροπία:</i> οι εξελίξεις στον τομέα του χρέους των νοικοκυριών, που συνδέεται με τα υψηλά επίπεδα του ενυπόθηκου χρέους και τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της στεγαστικής αγοράς, καθώς και οι δυσμενείς εξελίξεις όσον αφορά τα μερίδια στις εξαγωγικές αγορές, εξακολουθούν να απαιτούν προσοχή.

### **2.3 Κριτήρια που εφαρμόζονται στη διαδικασία εφαρμογής της ΔΜΑ**

Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια. *Πρώτον*, μια ανισορροπία συνδέεται στενά με την έννοια της *διατηρησιμότητας*. Εάν μια τάση ή κατάσταση δεν είναι διατηρήσιμη, υπάρχουν σε τελευταία ανάλυση κίνδυνοι απότομων διορθώσεων. Οι τάσεις αυτές αφορούν, π.χ., απώλειες ανταγωνιστικότητας που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο το υψηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας και απασχόλησης ή εξελίξεις στις πιστώσεις και στις τιμές των περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες συνιστούν «φούσκες» και δεν διορθώνονται αμέσως από τις αγορές, λόγω σφαλμάτων στις προσδοκίες. Αλλά η διατηρησιμότητα δεν αφορά μόνο τις εν λόγω διαρθρωτικές αδυναμίες που συσσωρεύονται σε μεγάλα χρονικά διαστήματα· μπορεί επίσης να αφορά αδυναμίες του χρηματοπιστωτικού τομέα που ανακύπτουν σε ειδικές περιπτώσεις (λόγω εξωτερικών κλονισμών ή εσωτερικών εξελίξεων ή προβλημάτων στην εθνική ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού τομέα), οι οποίες μπορούν γρήγορα να θέσουν σε κίνδυνο την χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να μεταδοθούν σε ολόκληρη την οικονομία. Απότομες και ζημιογόνες διορθώσεις μπορούν να συμβούν όταν μια χώρα χάνει την πρόσβαση στις χρηματοοικονομικές αγορές ή όταν η χρηματοδοτική της ικανότητα επιδεινώνεται. *Δεύτερον*, οι ανισορροπίες μπορεί να εμφανίζουν *έντονα στρεβλωμένες κατανομές πόρων*. Αυτό μπορεί να συμβεί, για παράδειγμα, όταν οι εσωτερικές ή διασυνοριακές χρηματοπιστωτικές ροές έχουν ως αποτέλεσμα την υπερβολική επέκταση ενός τομέα. Η επέκταση αυτή μπορεί να καταστεί μη διατηρήσιμη από μόνη της, όπως φάνηκε, για παράδειγμα, στη μεγάλη επέκταση του τομέα των κατασκευών ή των διογκωμένων κρατικών τομέων. Το χαρακτηριστικό αυτό συμπληρώνει μια εκτίμηση διατηρησιμότητας, περικλείοντας στην έννοια των ανισορροπιών καταστάσεις που μπορεί να είναι οικονομικά βιώσιμες αυτές καθαυτές, έχουν όμως υψηλό κοινωνικό και οικονομικό κόστος. Ένα παράδειγμα είναι η ύπαρξη διαρκώς μεγάλων *πλεονασμάτων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών*. Τα εν λόγω πλεονάσματα δεν προκαλούν ανησυχίες όσον αφορά την εξωτερική διατηρησιμότητα για τη συγκεκριμένη χώρα<sup>14</sup>, μπορούν όμως να αποτελούν σύμπτωμα άνισης κατανομής των πόρων υπέρ του τομέα των εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών, έλλειψης ζήτησης και ανεπαρκών επενδύσεων που επηρεάζουν τον σχηματισμό παγίου κεφαλαίου και δεν επιτρέπουν την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού μεσοπρόθεσμης ανάπτυξης. *Τρίτον*, οι ανισορροπίες κατά την έννοια της ΔΜΑ *επιφέρουν επιζήμιες δευτερογενείς συνέπειες* στους εταίρους.<sup>15</sup> Σε γενικές γραμμές, οι δευτερογενείς συνέπειες δεν αντιπροσωπεύουν αυτές καθαυτές μια ανισορροπία, αλλά ενεργούν ως παράγοντες που επιδεινώνουν άλλες ανισορροπίες, όπως μεγάλα ελλείμματα ή πλεονάσματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Στην πράξη, η Επιτροπή κατέβαλε προσπάθειες για την εκτίμηση του μακροοικονομικού κινδύνου (σταθμίζοντας τόσο την πιθανότητα δυσμενών εξελίξεων όσο και τον αντίκτυπό τους στην ανάπτυξη, την απασχόληση και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε κάθε χώρα και την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ συνολικά), με δεδομένη τη *συγκεκριμένη κατάσταση και δυναμική*, και λαμβάνοντας υπόψη τις *πολιτικές* που εφαρμόζονται.

<sup>14</sup> Βλ. COM(2013)790.

<sup>15</sup> Βλ. *Τριμηνιαία έκθεση για τη ζώνη του ευρώ*, 2013 (2) και (3)